

Minister Nauki

DSW-WPS.055.31.2024.MK
Warszawa, 07 stycznia 2025 r.

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu
Rzeczypospolitej Polskiej

Odpowiedź na interpelację nr 7013

Szanowny Panie Marszałku,

składam na Pana ręce odpowiedź na interpelację Posła na Sejm RP Pana Rafała Webera w sprawie braku podwyżek stypendiów doktoranckich.

Szanowny Panie Pośle,

na wstępie pragnę zapewnić, iż kwestia wynagrodzeń oraz świadczeń w całym systemie szkolnictwa wyższego i nauki jest dla Ministra Nauki niezwykle istotna. Przykładem tego sądotychczasowe działania resortu, które skutkowały wyasygnowaniem z budżetu państwa w 2024 r. dodatkowych środków finansowych na regulację wynagrodzeń w systemie szkolnictwa wyższego i nauki. W szczególności na podstawie art. 368 ust. 9 ustawy z dnia 20 lipca 2018 r. – *Prawo o szkolnictwie wyższym i nauce* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1571), zwanej dalej „ustawą PSWN”, został dokonany podział środków finansowych w kwocie 3.754.694,1 tys. zł, które przyznano w formie zwiększeń wysokości subwencji ze środków finansowych na utrzymanie i rozwój potencjału dydaktycznego oraz badawczego uczelni z przeznaczeniem na podwyższenie wynagrodzeń brutto pracowników uczelni średnio o:

- 30% w odniesieniu do funduszu płac w grupie nauczycieli akademickich,
- 20% w odniesieniu do funduszu płac w grupie pracowników niebędących nauczycielami akademickimi,

w odniesieniu do wykonania wynagrodzeń w tych uczelniach w 2022 r.

Ponadto 17 grudnia 2024 r. przekazano 71 uczelniom publicznym nadzorowanym przez ministra właściwego ds. nauki i szkolnictwa wyższego skarbowe papiery wartościowe o łącznej wartości 1,5 mld zł, z przeznaczeniem na realizację projektów strategicznych. Równocześnie – w trosce o wyrównanie szans i nadrobienie wieloletnich zaległości w finansowaniu – 16 grudnia 2024 r. Minister Nauki dokonał zwiększenia wysokości subwencji dla instytutów Polskiej Akademii Nauk w łącznej wysokości 100 mln zł.

W projekcie ustawy budżetowej na rok 2025, który zgodnie z aktualnym stanem prac, po wniesieniu poprawek przez Senat, został skierowany do Komisji Finansów Publicznych, zaplanowano w części 28 – Szkolnictwo wyższe i nauka (z wyłączeniem budżetu środków europejskich) wydatki w wysokości 33.014.319 tys. zł, co stanowi realny wzrost nakładów na ten cel w porównaniu do nowelizacji ustawy budżetowej na 2024 r. o 5,08%.

Odnosząc się do kwestii ponownej zmiany rozporządzenia Ministra Nauki w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni

publicznej, należy wskazać, że podjęcie decyzji w tym zakresie jest uwarunkowane zapewnieniem odpowiedniego finansowania tego przedsięwzięcia z budżetu państwa.

Należy zwrócić uwagę, że skutki finansowe zmiany rozporządzenia występowałyby nie tylko w części budżetowej 28 – nauka i szkolnictwo wyższe, której dysponentem jest Minister Nauki, ale również w budżetach wszystkich innych ministrów nadzorujących uczelnie, będących dysponentami części budżetowych odpowiednio:

- cz. 21 – gospodarka morską – w odniesieniu do uczelni morskich,
- cz. 24 – kultura i ochrona dziedzictwa narodowego – w odniesieniu do uczelni artystycznych,
- cz. 29 – obrona narodowa – w odniesieniu do uczelni wojskowych,
- cz. 37 – sprawiedliwość oraz cz. 42 – sprawy wewnętrzne – w odniesieniu do uczelni służb państwowych,
- cz. 46 – zdrowie – w odniesieniu do uczelni medycznych.

W zakresie możliwości wprowadzenia nowych rozwiązań systemowych, które mogłyby wesprzeć doktorantów, uprzejmie wyjaśniam, że szkoły doktorskie są formą kształcenia doktorantów, która zastąpiła dotychczasowe studia doktoranckie. Szkoły doktorskie rozpoczęły swoją działalność z dniem 1 października 2019 r. i zostały wprowadzone ustawą PSWN.

W wyniku tej reformy systemu kształcenia doktorantów powstał powszechny system stypendialny dla doktorantów, zakładający wypłacanie stypendium każdemu doktorantowi nieposiadającemu stopnia doktora przez 4 letni okres kształcenia w minimalnej wysokości gwarantowanej ustawą. Zmiana ta w istotny sposób poprawiła status materialny doktorantów.

Doktoranci kształcący się w szkołach doktorskich mają ponadto prawo do korzystania przez okres kształcenia (4 lata) z preferencyjnego kredytu studenckiego z dopłatami do oprocentowania z budżetu państwa oraz korzystnymi warunkami zaciągania kredytu oraz jego spłaty. Jednocześnie została zachowana także możliwość ubiegania się doktoranta o środki z programów grantowych, a także z programów stypendialnych oferowanych przez jednostki samorządu terytorialnego oraz osoby fizyczne i prawne. Doktoranci mają również prawo ubiegania się o stypendium ministra dla wybitnych młodych naukowców.

Zwracam ponadto uwagę, iż określona w art. 209 ust. 4 ustawy PSWN, wysokość stypendium doktoranckiego ma charakter minimalny. Podmiot prowadzący szkołę doktorską może ustalić stawki tych stypendiów na poziomie wyższym. Wskazuję również, iż ustawa przewiduje wypłatę stypendium doktoranckiego w czasie zawieszenia kształcenia doktoranta na okres odpowiadający czasowi trwania urlopu macierzyńskiego, urlopu na warunkach urlopu macierzyńskiego, urlopu ojcowskiego oraz urlopu rodzicielskiego, określonych w Kodeksie pracy. A okresu wypłaty w takim przypadku nie wlicza się do łącznego 4 letniego okresu pobierania stypendium doktoranckiego. Ponadto wskazuję, iż doktorant posiadający orzeczenie o niepełnosprawności otrzymuje stypendium doktoranckie w wysokości zwiększonej o 30% kwoty stypendium otrzymywanego przed oceną śródkresową.

Rozporządzenie Ministra Nauki z dnia 15 lutego 2024 *zmieniające rozporządzenie w sprawie wysokości minimalnego miesięcznego wynagrodzenia zasadniczego dla profesora w uczelni publicznej* (Dz. U. poz. 235), podniosło wysokość wynagrodzenia profesora do kwoty 9370 zł, zwiększając je o 2160 zł, co stanowi wzrost tego wynagrodzenia o 30%.

Wraz ze wzrostem minimalnego wynagrodzenia profesora wzrastają wynagrodzenia i świadczenia w całym systemie szkolnictwa wyższego i nauki, których wysokość jest relacjonowana do wysokości wynagrodzenia profesora. Tym samym, wraz ze wzrostem

wynagrodzenia profesora, wzrasta kwota miesięcznego stypendium doktoranckiego, przy czym jego wysokość wynosi co najmniej:

- 37% wynagrodzenia profesora – do miesiąca, w którym została przeprowadzona ocena śródkresowa (3466,9 zł);
- 57% wynagrodzenia profesora – po miesiącu, w którym została przeprowadzona ocena śródkresowa (5340,9 zł).

Zwracam ponadto uwagę, że od 1 października 2023 r. weszły w życie przepisy znoszące zakaz zatrudnienia doktoranta jako nauczyciela akademickiego lub pracownika naukowego. Zmiana została wprowadzona ustawą z dnia 28 lipca 2023 r. *o zmianie ustawy – Karta Nauczyciela oraz niektórych innych ustaw* (Dz. U. poz. 1672, z późn. zm.) – w kontekście możliwości dodatkowego zabezpieczenia sytuacji materialnej doktorantów.

Przedstawiając powyższe, uprzejmie informuję, że Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego w pełni dostrzega istotność kwestii wysokości stypendiów doktoranckich. Należy jednak wskazać, że determinantem kolejnych podwyżek w tym zakresie, jest zapewnienie finansowania kosztów z budżetu państwa w 2025 r. i w latach następnych. Decyzje w sprawie muszą uwzględniać stanowisko Ministerstwa Finansów.

Pragnę podkreślić, że wprowadzenie szkół doktorskich w miejsce studiów doktoranckich związane było z niską skutecznością tych ostatnich. Mimo dynamicznego wzrostu liczby doktorantów studiów doktoranckich po 2008 r. właściwie nie wzrastała liczba nadawanych stopni doktora. Podkreślam, że Ministerstwo korzysta na bieżąco z danych statystycznych przekazywanych w Systemie POL-on w zakresie kształcenia w szkołach doktorskich. Kształcenie w szkołach doktorskich, które zastąpiły studia doktoranckie, rozpoczęło się z dniem 1 października 2019 r. Proces kształcenia w szkole doktorskiej trwa od 6 do 8 semestrów. Oznacza to, że co do zasady pierwszy cykl kształcenia w 4 letniej szkole doktorskiej zakończył się 30 września 2023 r., drugi zaś – 30 września 2024 r. Obecnie mamy stały poziom rekrutacji do szkół doktorskich na poziomie ok. 4 tysięcy doktorantów rocznie. Będziemy prowadzić analizy pod kątem możliwości zwiększenia liczby doktorantów oraz promowania wyboru tej ścieżki rozwoju naukowego.

Dodatkowo nadmieniam, że w Ministerstwie Nauki i Szkolnictwa Wyższego prowadzone są prace legislacyjne mające na celu poprawę sytuacji środowiska naukowego w Polsce, w tym w zakresie warunków pracy tej grupy zawodowej.

Z wyrazami szacunku

Z upoważnienia
Ministra Nauki

Maria Mrówczyńska
Podsekretarz Stanu
/ – podpisano cyfrowo/

Do wiadomości:
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów